

12.00–12.20 Muntag Vince

ELTE – EJC

A szerelemi líra mint az önmeghatározás módja és veszélyeztetője
József Attila: Óda

József Attila *Óda* című költeménye az életmű legismertebb alkotásai közé tartozik. Újraolvasását több kérdésfeltevés indokolja. A mű szakirodalmában közhelynek számít, hogy lételméleti témájú versről van szó, ezt pontosítja ez az előadás úgy, hogy a megszólaló én önmeghatározási kísérletéről van szó. Ebből a nézőpontból a szöveg kompozíciója némileg új színben tűnik fel, ennek bizonyítása az egyik mostani cél. Az előadás fókuszát másfelől az a viszony jelenti, amely a vers nyelvhasználata és testről kialakított képe közt fennáll. Az értelmezés itt azt igyekszik kimutatni, hogy a nyelv nem képes egyedül mondani a testről, és önmagába térhet csak vissza. Ez pedig kihat az önmeghatározási kísérlet sikerére is. Az előadás zárata azt pendíti meg, hogyan vetíti előre a költemény befejezése a *Nagyon fáj*-kötet önvessztésroő hírt adó képeit. Ha ez az értelmezés nem vét alapvető hibát, láthatóvá válhat, hogy az *Óda* legalább annyira tragikus mű, mint amennyire euforikus.

12.20–12.40 Csonki Árpád

ELTE

Nőiség és irodalom a XIX. század második felének diskurzusában

Előadásomban két szempontból vizsgálom meg a nőiség és a női irodalom kapcsolatát: egyrészt az úgynevezett írónő-vita két rendhagyó szövegén mutatom be e két témakör viszonyát, másrészt ezek tanulságait is figyelembe véve rövid áttekintést adok a *Családi kör* című divatlap által propagált nőképro és ennek irodalmi összefüggéseiről. Jókai Mór Gyulai Pál elitista irodalomfelfogásával szembe már egy olyan irodalmi modellt állít, amely a művek szórakoztatási potenciálját és eladhatóságát helyezi a középpontba. Ezért lesz Jókai megengedő a nők irodalmi szerepvállalásával szemben, hiszen véleménye szerint egy írónő sokkal könnyebben kielégítheti az alapvetően nőként tételezett olvasóközönség igényeit. Brassai Sámuel ezzel szemben Gyulai nagy emberekre építő történelmi narratívájának ellenpárját igyekszik felépíteni egy kollektív, a folyamatosságot hangsúlyozó történelmi elképzelés keretiben belül. A Kánya Emília által szerkesztett *Családi kör* című divatlap első öt évfolyamának női és irodalmi tárgyú cikkeinek tükrében vizsgálom meg, hogy egy hangsúlyozottan a nőkhoz szóló divatlap milyen nőkép propagálását tűzte ki célul, és hogy képzelte el a női szubjektum történetiségét. Ezzel összefüggésben bemutatom a nők irodalmi szerepvállalásával kapcsolatos nézeteket is.